DEMOGRAFSKI ASPEKT GLOBALIZACIJE

GEOGRAFSKE OSNOVE GLOBALIZACIJE
7. PREDAVANJE

Izv. prof. dr. sc. Jelena Lončar

ISHODI UČENJA

- Objasniti kako i na koji način globalizacija utječe na trendove migracija u svijetu.
- Razumjeti i navesti razlike u kretanju stanovništva između ruralnih i urbanih područja na globalnoj razini.
- Uloga Europe odn. EU u demografskim kretanjima/trendovima u okviru globalizacije.
- Navesti i razumjeti uzroke i razloge nastanka globalnih mega gradova.
- Shvatiti na temelju čega se definiraju gradovi globalnog značaja i kako je to povezano s metodologijom indeksa globalnih gradova.

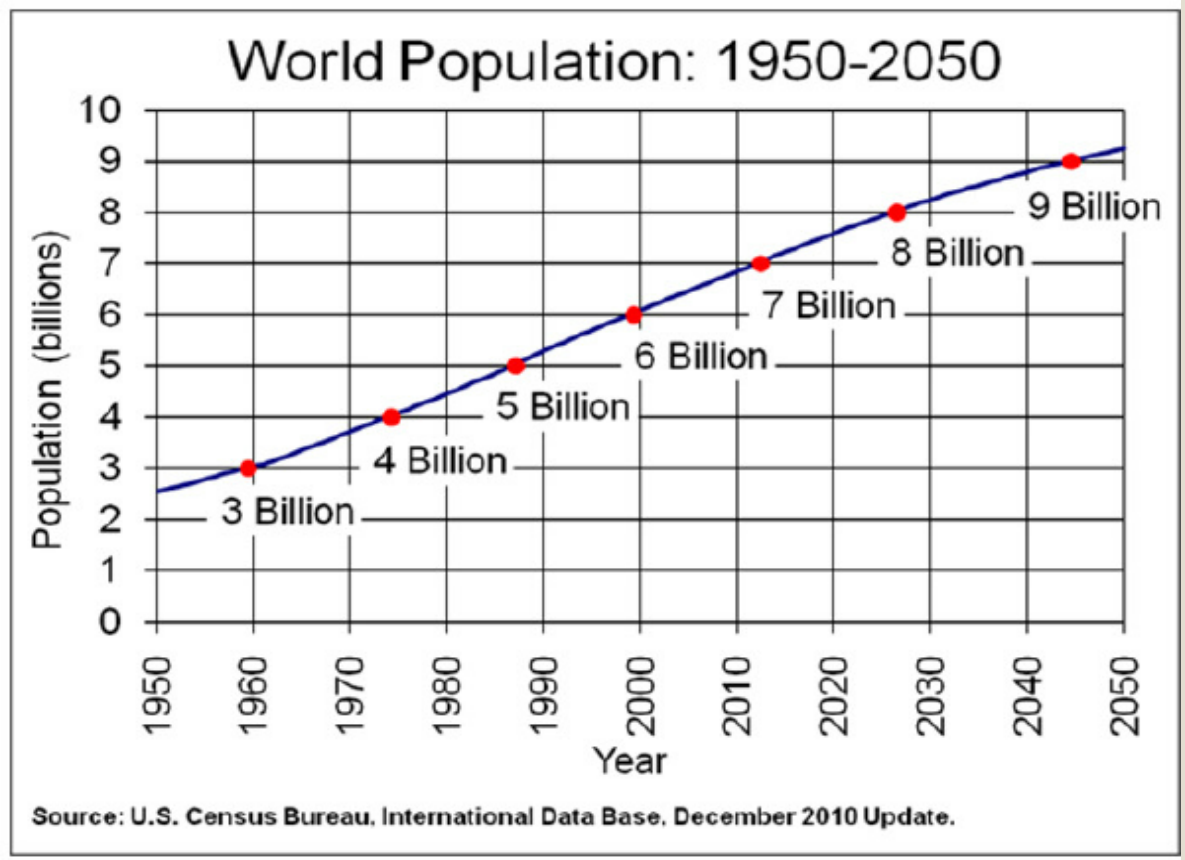

- U 100-injak godina svjetska populacija porasla je s 3 na 7 mlrd., a u narednih 30 godina porast će i na 9 mlrd.

Sl. 1. Kretanje br. stanovnika u svijetu, projekcija do 2050.

Izvor: https://www.researchgate.net/figure/The-predicted-rise-in-the-World-Population-1950-2050_fig1_40453702

Globalna urbanizacija

- 55 % svjetske populacije živi u urbanim područjima.
- Očekivani postotak do 2050.g. je 68 %. (2,5 mlrd. st.).
- Približno 90 % porasta očekuje se u Aziji i Africi.
- Indija, Kina i Nigerija imati će 35 % projiciranog rasta svjetskog urbane populacije između 2018. i 2050.g.
- Indija će do 2050. g. imati 416 mil. st. u urbanim područjima, Kina 255 mil., a Nigerija 189 mil.

- Najurbaniziranije svjetske regije danas (2018. g.) su:

- ✓ Sj. Amerika (82 % st. živi u urbanim područjima),
- ✓Lat. Amerika i Karibi (81%),
- ✓ Europa (74 %) i
- ✓Oceanija (68 %).
- ✓Stupanj urbanizacije Azije - oko 50 %
- ✓ Afrika ostaje ugl. ruralna - 43 % st. živi u urbanim područjima.

- Najveći udio ruralnog stanovništva živi u Africi i Aziji - gotovo 90 % svjetske ruralne populacije.

- Prema državama najveću ruralnu populaciju ima Indija (893 mil.) odn. Kina (578 mil.).

- Od 31 svjetskih megagradova (gradova s 10 mil.st. ili više) u 2016. g., 24 su locirana u slabije razvijenim državama ili na „globalnom Jugu“.

- Te godine Kina je imala 6 megagradova, a Indija 5.

KRETANJE STANOVNIŠTVA U SVIJETU PREMA TIPU NASELJA

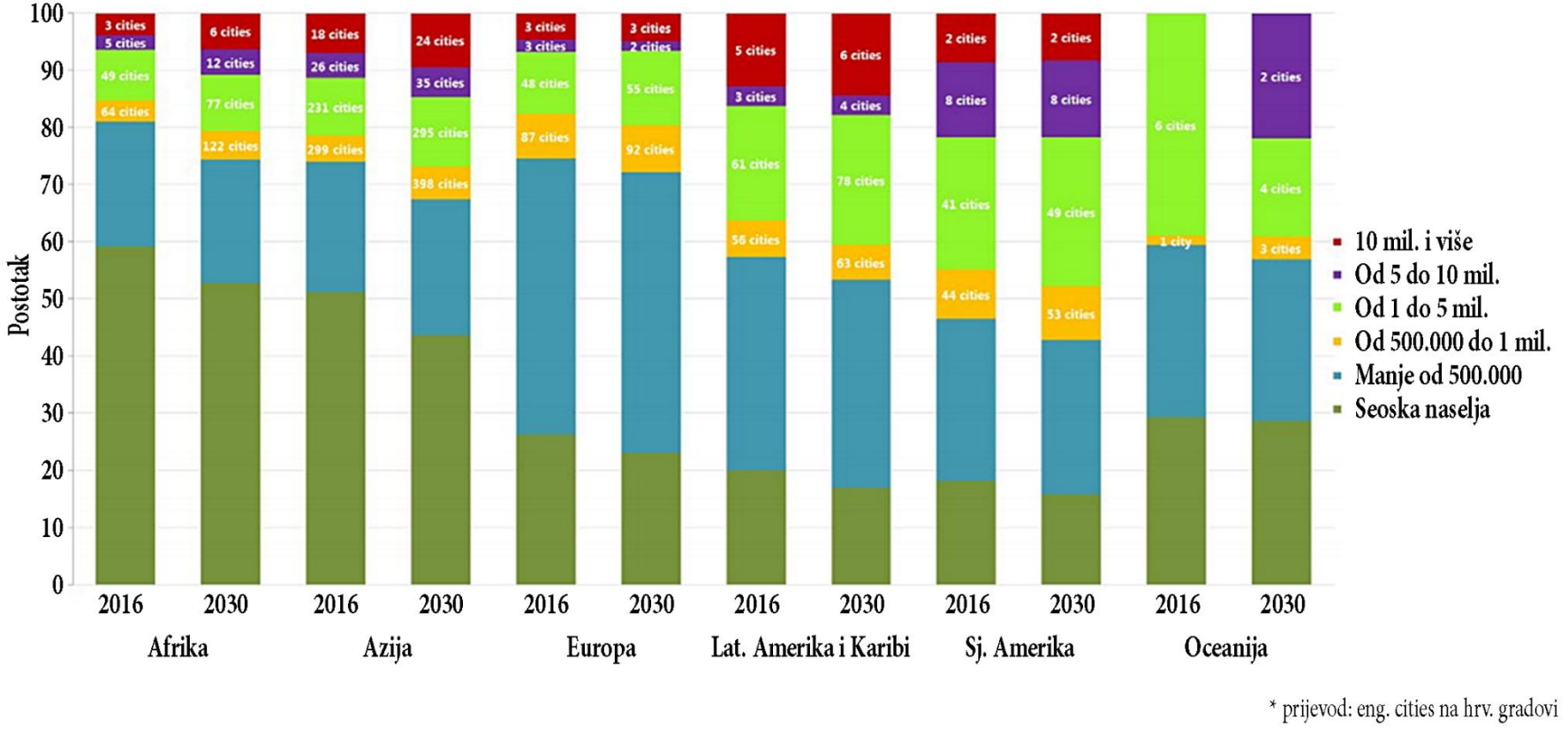

Sl. 2. Razmještaj svjetske populacije po svjetskim regijama, prema vrsti naselja, 2016. odn. 2030. (predviđanje)

Izvor: The World's Cities in 2016, https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2016_data_booklet.pdf

GLOBALNI GRADOVI

- God. 2016. 1,7 mlrd. stanovnika (23 % svj. popuacije) živjelo je u gradu s najmanje 1 mil. st.
- Do 2030.g. predviđa se da će najmanje 27 % ljudi diljem svijeta živjeti u gradovima s najmanje 1 mil. st.
- Između 2016. i 2030.g. predviđa se da će populacija u gradovima svih veličina rasti, a ruralna populacija lagano opadati.
- Dio populacije koja je živjela u megagradovima 2016. g. čini 6,8 % svj. populacije (500 mil.).
- Svi ti gradovi narast će veličinom i brojem stanovnika, pa se do 2030. očekuje da će 730 mil. st. živjeti u gradovima s preko 10 mil. st.

Metodologija indeksa globalnih gradova (*Global city index – GCI)*

- Globalno integrirani gradovi usko su povezani sa ekonomskim i društvenim razvojem.

- Stvarajući okoliš koji privlači i zadržava top talente, poslove, ideje i kapital - globalni grad može stvoriti beneficije koje se šire izvan njegovih granica.

- A.T. Kearney-jev *globalni indeks* proučava listu od 84 grada na svim kontinentima, mjereći koliko su oni globalno uključeni kroz 26 mjera u 5 dimenzija:

✓ Poslovna aktivnost,

✓ Ljudski kapital,

✓ Razmjena informacija,

✓ Kulturno iskustvo i

✓ Politička uključenost.

GLOBALNI GRADOVI S NAJVEĆIM INDEKSOM

Figure 1
Top 10 in the 2022 Global Cities Index

City	2022 rank	2021 rank	Δ 2021–2022
New York	1	1	—
London	2	2	—
Paris	3	3	—
Tokyo	4	4	—
Beijing	5	6	+1
Los Angeles	6	5	–1
Chicago	7	8	+1
Melbourne	8	12	+4
Singapore	9	9	—
Hong Kong	10	7	–3

Source: Kearney 2022 Global Cities Report

Sl. 3. Globalni gradovi prema globalnom indeksu, 2022. g.

Izvor: https://www.atkearney.com/global-cities/full-report

VODEĆI GLOBALNI GRADOVI PREMA ODABRANIM DIMENZIJAMA INDEKSA GLOBALIZACIJE

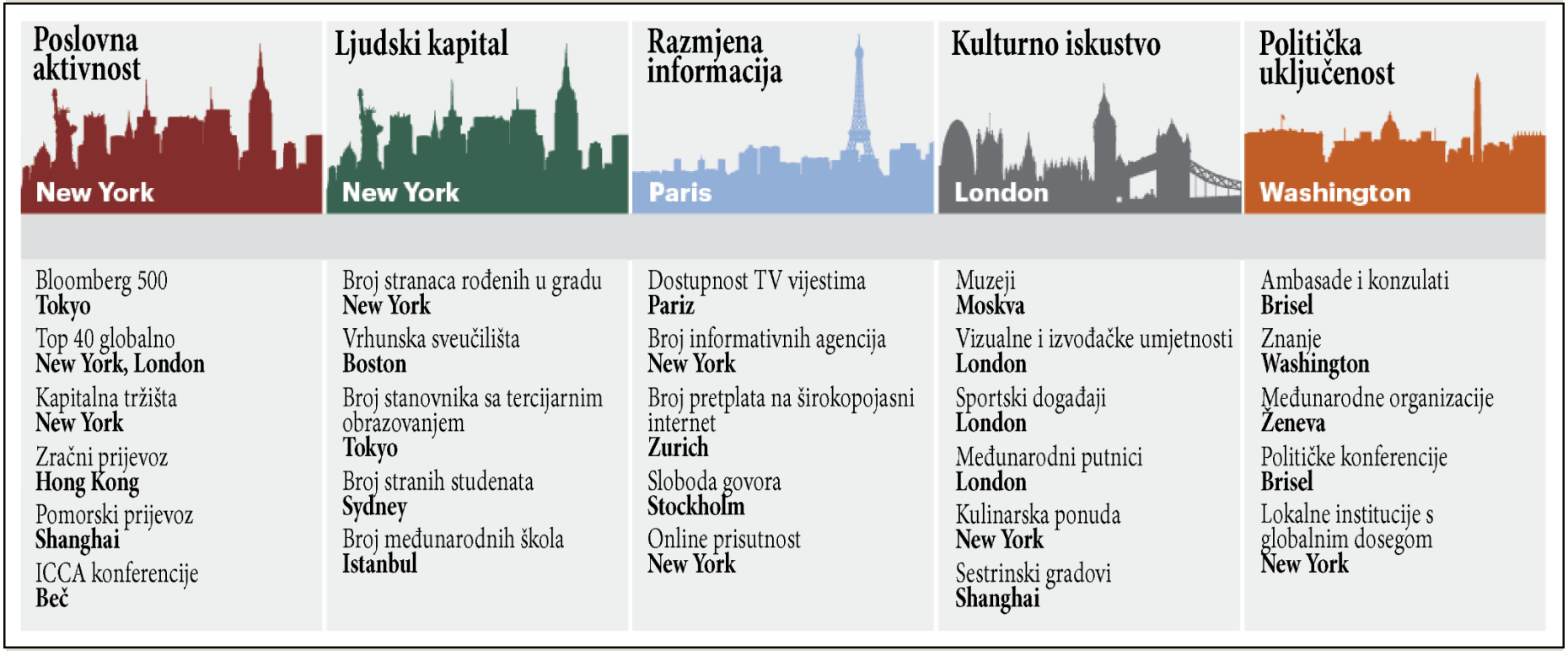

Sl. 4. Globalni lideri među gradovima prema odabranih pet dimenzija

Izvor: https://travelandtourismpolanyi.wordpress.com/2014/11/05/global-cities-spatial-journal/

Vodeći gradovi prema Global City index 2022.

Figure 4

Leading cities across the GCI metrics

2022 Global Cities Index leaders by dimensions				
Business activity **New York**	Human capital **New York**	Information exchange **Paris**	Cultural experience **London**	Political engagement **Brussels**
2022 Global Cities Index leaders by metric				
— Fortune 500 **Beijing** — Top global services firms **London, Hong Kong** — Capital markets **New York** — Air freight **Hong Kong** — Sea freight **Shanghai** — ICCA conferences **Lisbon*** — Unicorn companies **San Francisco**	— Foreign-born population **New York** — Top universities **Boston** — Population with tertiary degree **Tokyo** — International student population **Melbourne** — Number of international schools **Hong Kong** — Medical Universities **London**	— Access to TV news **Berlin*, Munich*, Frankfurt*, Düsseldorf*** — News agency bureaus **New York** — Broadband subscribers **Paris*** — Freedom of expression **Oslo** — Online presence **Singapore**	— Museums **Moscow** — Visual and performing arts **Boston*** — Sporting events **London*** — International travelers **Istanbul*** — Culinary offerings **London** — Sister cities **Saint Petersburg**	— Embassies and consulates **Brussels** — Think tanks **Washington, D.C.** — International organizations **Geneva** — Political conferences **Brussels** — Local institutions with global reach **Paris**

*Indicates new leaders in 2022.

Source: Kearney 2022 Global Cities Report

- **Megagradov**i mogu biti vrlo produktivni i omogućiti visoku razinu kvalitete života.
- Stvaraju dio nacionalne proizvodnje robe i usluga koji je veći od prosječnoga.
- Često imaju veći BDP po stanovniku nego njihove države.
- Centri su inovacija i nude najbolje mogućnosti za ispunjenje čovjekovih potreba, njihova očekivanja te način života.
- Ako se njima ne upravlja dovoljno dobro, produktivnost i kvaliteta života izloženi su negativnom djelovanju.

SVJETSKI INDEKS GLOBALIZACIJE

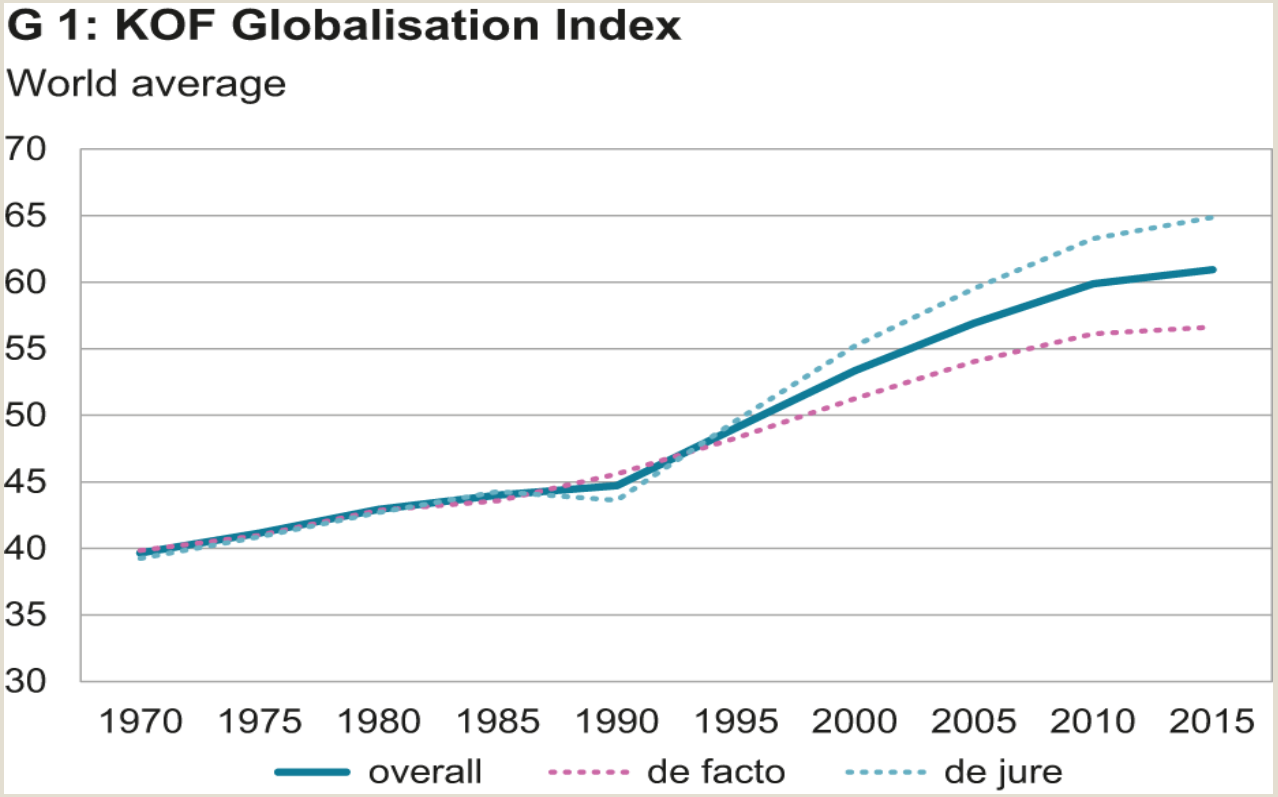

- Indeks globalizacije na svjetskoj razini od 1970-2015. god. (prosjek) raste de facto sporije nego de iure.

Sl. 5. Svjetski indeks globalizacije, trend od 1970. – 2015.

Izvor: https://kof.ethz.ch/en/news-and-events/media/press-releases/2018/01/kof-globalisation-index-globalisation-down-worldwide-in-2015.html

VODEĆE GLOBALIZIRANE DRŽAVE

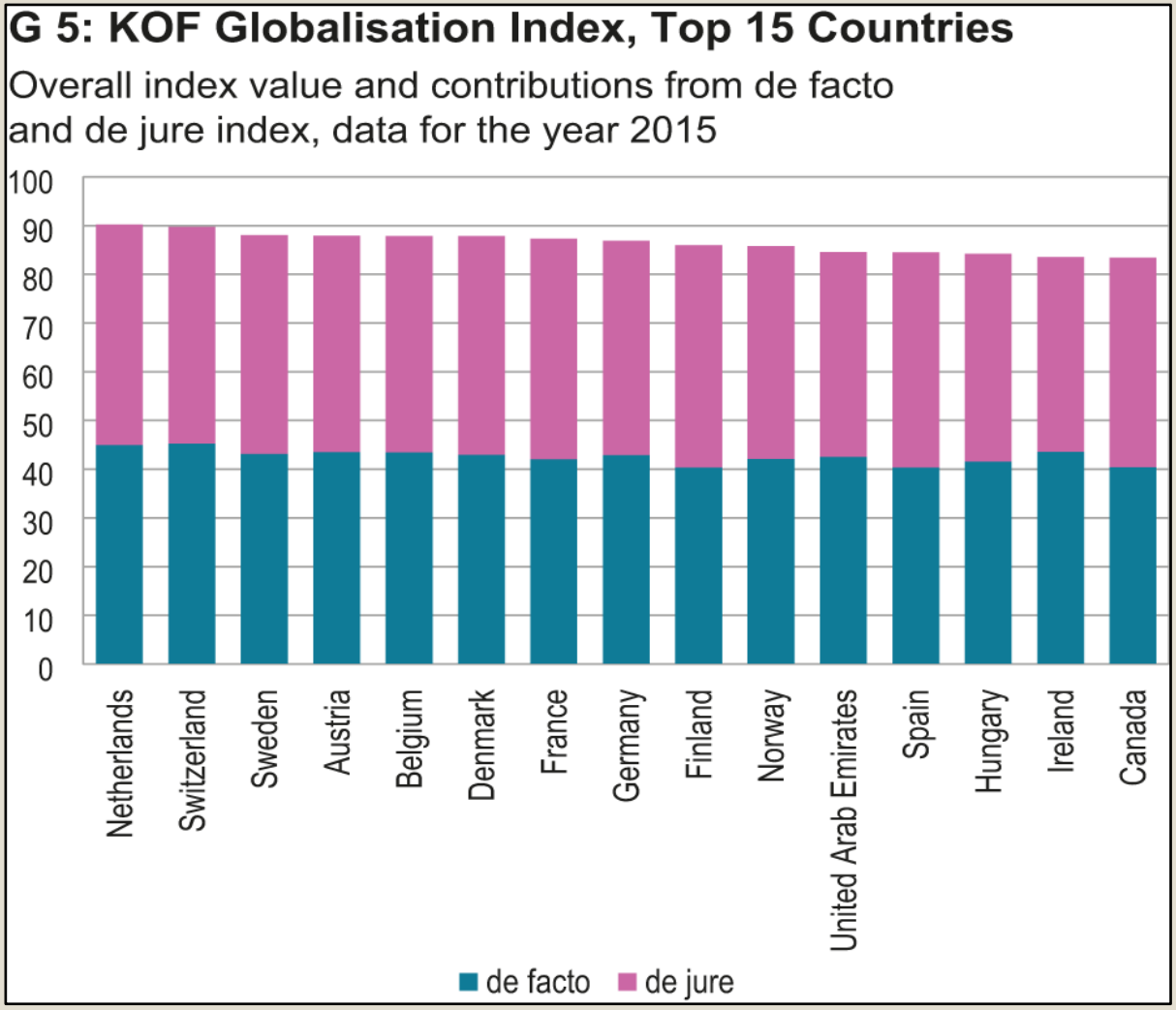

- Kada se analiziraju najglobaliziranije države, u top 15 ulaze samo najrazvijeniji – Nizozemska, Švicarska, Švedska i dr.

Sl. 6. Indeks globalizacije prema odabranim državama, 2015.
Izvor: https://kof.ethz.ch/en/news-and-events/media

Svjetske migracije

- Danas izvan mjesta svog rođenja živi oko 258 mil. ljudi - u odnosu na 2000. g. to je povećanje od 49 %.
- Godine 2017. 3/4 (74 %) svih međunarodnih migranata bili su u radnoj dobi (između 20 i 64 godine).
- 165 mil. od ukupnog broja međunarodnih migranata - u državama s visokim prihodom.
- Tražitelja azila u njima: oko 10 % u navedenom broju – ostali u srednje razvijenim i državama u razvoju.

Tab. 1. Kretanje broja migranata u svijetu, 1970. - 2015.

Godina	Broj migranata	% migranata u svjetskoj populaciji
1970.	84.460,125	2,3
1975.	90.368,010	2,2
1980.	101.983,149	2,3
1985.	113.206,691	2,3
1990.	152.563,212	2,9
1995.	160.801,752	2,8
2000.	172.703,309	2,8
2005.	191.269,100	2,8
2010.	221.714,243	3,2
2015.	243.700,236	3,3

Izvor: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en_chapter2.pdf

- 48,4 % migranata 2017. g. bile su žene.
- 2/3 međunarodnih migranata živjelo je u samo 22 države, polovica svih njih u samo 10 država.

- Najveći broj međunarodnih migranata prebitava u:

1. SAD-u (49,8 mil. ili 19 % od ukupnog svjetskog broja),
2. S. Arabiji (12 mil.),
3. Njemačkoj (12 mil.),
4. Rusiji (12.mil.),
5. Ujedinjeno Kraljevstvo (s približno 9 mil.).

IMIGRANTI U SAD-u

- Broj migranata u SAD bio je rekordnih 43,7 mil u 2016. g.
- Nagli rast imigracije započinje već 2000. g.
- Do 2060. očekuje se preko 78 mil. imigranata u SAD-u.

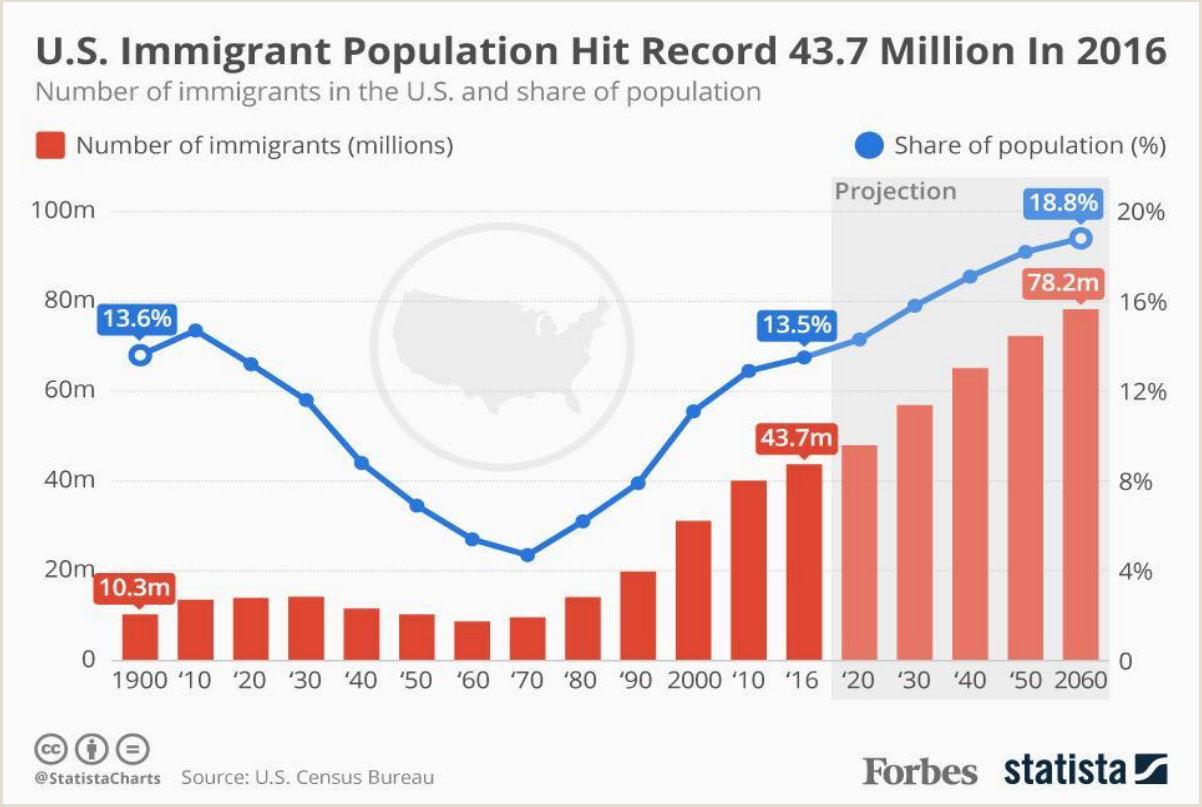

Sl. 7. Imigracija u SAD, 2016.

Izvor: https://www.statista.com/chart/11534/us-immigrant-population-hit-record-437-million-in-2016/

- Najveći udio imigranata bilježe države američkog juga – Texas, Nevada, Florida i Kalifornija, ali i N. York i Illinois.

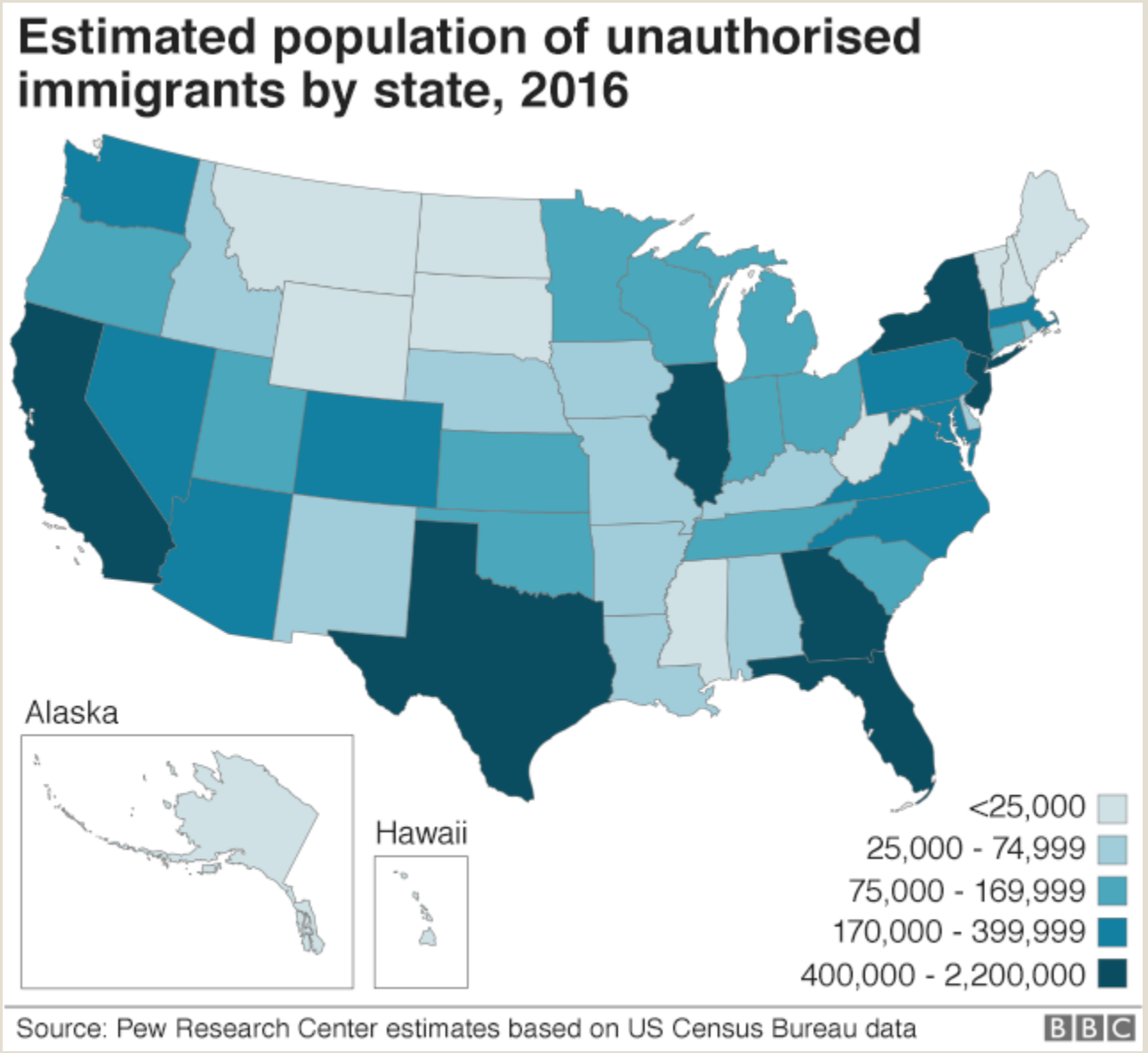

Sl. 8. Ilegalni migranti u SAD, 2016.

Izvor: https://www.bbc.com/news/world-us-canada-48629658

Udio populacije rođen izvan SAD-a

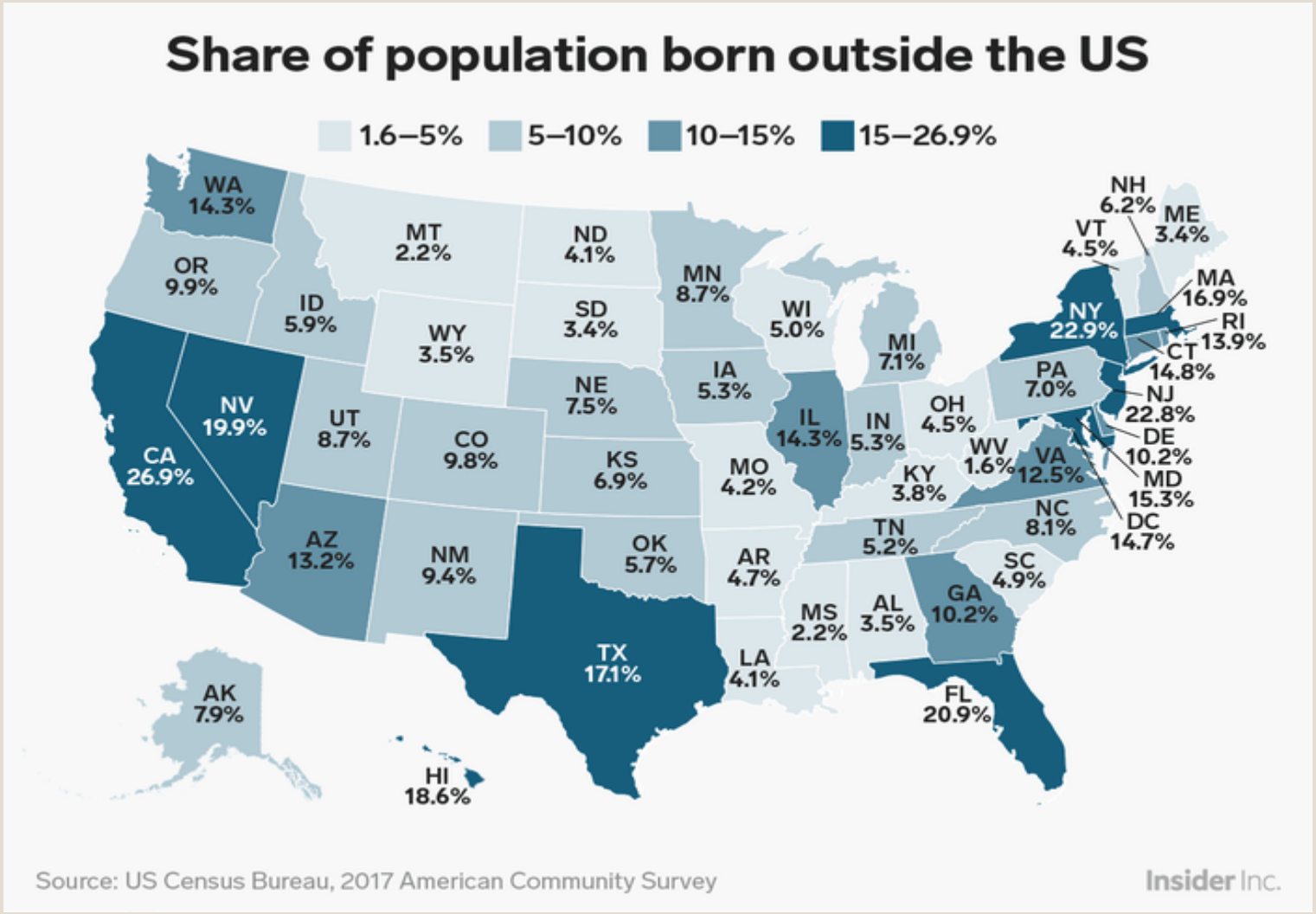

Sl. 9 Rođeni izvan SAD-a, u %

RAZLOZI MIGRIRANJA

- Na migraciju u europske države, prvenstveno članice EU, utječe kombinacija:

- Gospodarskih,
- Okolišnih,
- Političkih i
- Društvenih čimbenika.

> kako u državi podrijetla migranta (čimbenik poticanja) ili u zemlji odredišta (čimbenik privlačenja).

MIGRACIJE U EU

- Prema udjelu imigranata na 1000 st. ističu se Luksemburg (sa 42 doseljena), Malta odn. Cipar.
- Hrvatska ima 10 doseljenih na 1 000 st.

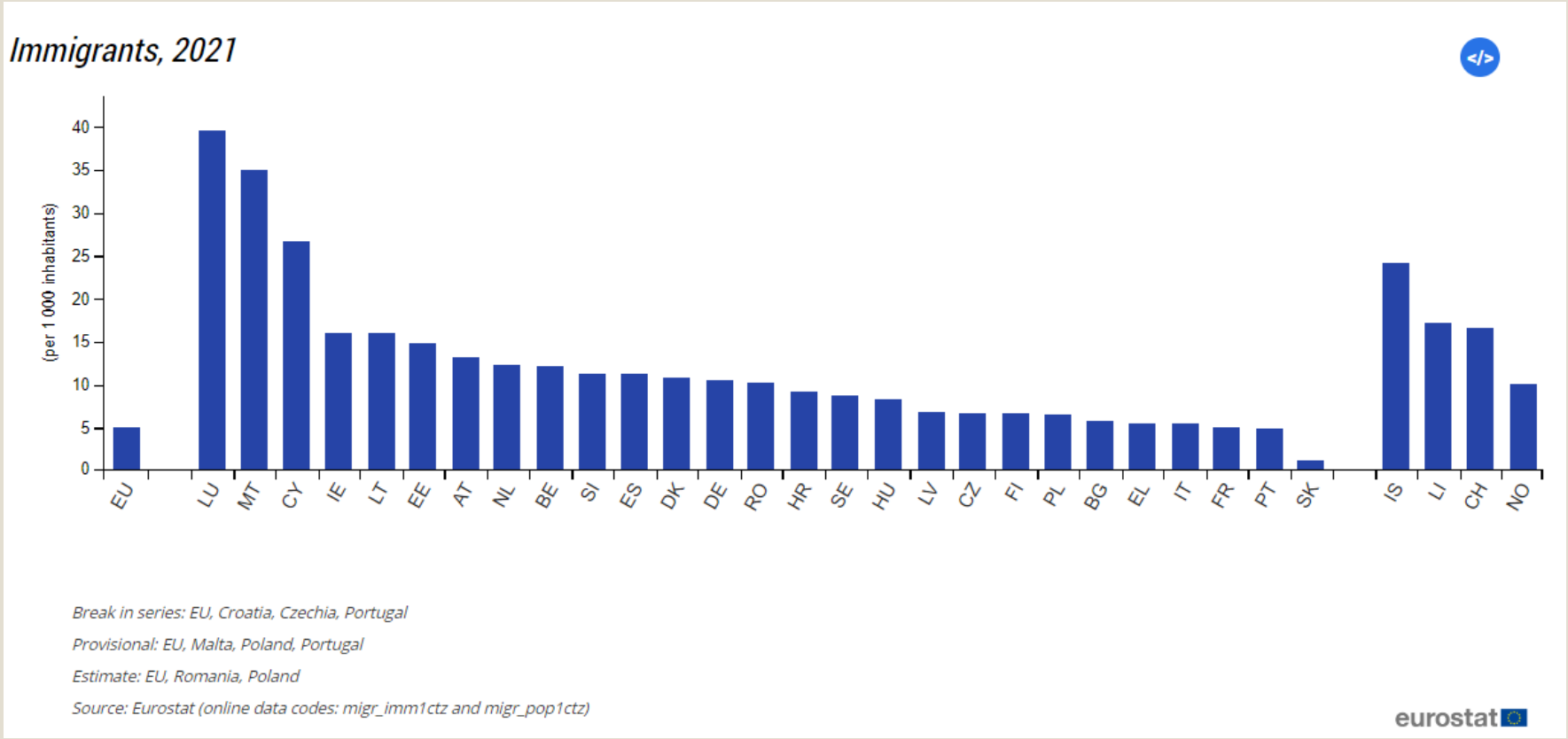

Sl. 10. Imigranti u EU (na 1000 st.), 2021.

Izvor: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Immigrants,_2021_(per_1_000_inhabitants).png

Kretanje broja imigranata u EU 2025.

- Njemačka - **18 milijuna** stanovnika rođenih izvan zemlje (oko 12,4 milijuna njih su strani državljani)
- **Španjolska** - 2025. dosegla brojku od **9,5 milijuna** imigranata (nakon što je u samo jednoj godini primila oko 700.000 novih stanovnika).
- **Francuska** - **10,1 milijun** imigranata (od kojih je oko 6,5 milijuna bez francuskog državljanstva).
- **Ujedinjeno Kraljevstvo** - oko **9,6 milijuna** stanovnika rođenih u inozemstvu.
- **Italija** - oko **6 milijuna** imigranata (od kojih status stranih državljana ima oko 5,4 milijuna).

Tab. 2. Imigranti u državama EU prema porijeklu, 2022.

Non-national population by group of citizenship, 1 January 2022

	Total		Citizens of another EU Member State		Citizens of a non-EU country		Stateless	
	(thousand)	(% of the population)	(thousand)	(% of the population)	(thousand)	(% of the population)	(thousand)	(% of the population)
Belgium	1 488.9	12.8	958.0	8.2	530.1	4.6	0.8	0.0
Bulgaria	124.2	1.8	15.7	0.2	106.6	1.6	1.8	0.0
Czechia (1)	538.2	5.1	173.3	1.6	364.7	3.5	0.3	0.0
Denmark	562.2	9.6	235.6	4.0	318.0	5.4	8.6	0.1
Germany	10 893.1	13.1	4 523.1	5.4	6 358.8	7.6	11.2	0.0
Estonia	202.7	15.2	21.6	1.6	181.1	13.6	0.0	0.0
Ireland	671.3	13.3	355.7	7.0	314.8	6.2	0.7	0.0
Greece	747.9	7.1	115.2	1.1	632.7	6.0	0.0	0.0
Spain	5 407.5	11.4	1 741.1	3.7	3 664.0	7.7	2.4	0.0
France (2)	5 315.3	7.8	1 486.6	2.2	3 828.7	5.6	0.0	0.0
Croatia (1)	35.9	0.9	10.8	0.3	24.6	0.6	0.6	0.0
Italy	5 030.7	8.5	1 389.3	2.4	3 640.8	6.2	0.6	0.0
Cyprus	170.1	18.8	94.2	10.4	75.9	8.4	0.0	0.0
Latvia	245.0	13.1	6.6	0.4	238.3	12.7	0.1	0.0
Lithuania	34.3	1.2	1.6	0.1	30.6	1.1	2.1	0.1
Luxembourg	304.0	47.1	245.9	38.1	57.9	9.0	0.2	0.0
Hungary	202.3	2.1	78.9	0.8	123.3	1.3	0.1	0.0
Malta (2)	107.4	20.6	45.0	8.6	62.4	12.0	0.0	0.0
Netherlands	1 230.0	7.0	650.7	3.7	574.0	3.3	5.3	0.0
Austria	1 572.3	17.5	826.3	9.2	741.5	8.3	4.5	0.1
Poland (2)(3)	453.1	1.2	33.4	0.1	419.0	1.1	0.6	0.0
Portugal (1)(2)	698.9	6.8	169.2	1.6	529.7	5.1	0.0	0.0
Romania (3)	48.6	0.3	20.6	0.1	28.0	0.1	0.0	0.0
Slovenia	172.4	8.2	21.2	1.0	151.3	7.2	0.0	0.0
Slovakia	60.1	1.1	37.9	0.7	22.2	0.4	0.0	0.0
Finland	294.6	5.3	102.9	1.9	190.4	3.4	1.3	0.0
Sweden	868.2	8.3	299.9	2.9	556.4	5.3	12.0	0.1
Iceland	55.0	14.6	43.8	11.6	11.2	3.0	0.0	0.0
Liechtenstein	13.5	34.4	7.1	18.0	6.4	16.4	0.0	0.0
Norway	586.0	10.8	361.0	6.7	223.4	4.1	1.5	0.0
Switzerland	2 242.3	25.7	1 436.9	16.4	804.8	9.2	0.6	0.0

Note: The values for the different categories of citizenship may not sum to the total due to rounding and the exclusion of the 'unknown' citizenship group from the table.
(1) Break in series.
(2) Provisional.
(3) Estimate.
Source: Eurostat (online data code: migr_pop1ctz)

Izvor: Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

Tab. 3. Ukrajinci u EU

- Pretpostavka je da u EU danas živi oko 6,5 mil. ukrajinskih izbjeglica.

Country	As of date	Number of refugees
Russia*	12/31/22	1,275,315
Germany	9/3/23	1,086,355
Poland	9/3/23	968,390
Czechia	9/10/23	368,300
United Kingdom	8/1/23	210,800
Spain	9/3/23	186,125
Italy	8/11/23	167,525
Moldova	9/10/23	116,615
Slovakia	8/27/23	107,415
Netherlands	5/26/23	94,415
Ireland	9/10/23	93,810
Romania	9/10/23	86,810
Belgium	8/22/23	73,095

Showing entries 1 to 13 (44 entries in total)

*nastavak

Country	As of date	Number of refugees
France	12/31/22	70,570
Austria	9/11/23	68,700
Switzerland	9/5/23	65,800
Bulgaria	9/12/23	65,765
Finland	9/10/23	61,060
Portugal	6/4/23	56,995
Norway	8/30/23	56,970
Montenegro	9/4/23	56,915
Hungary	9/3/23	53,375
Estonia	9/1/23	50,450
Lithuania	9/7/23	49,970
Turkey	8/24/23	43,670
Sweden	9/7/23	41,055

Izvor: Statista, 2023.

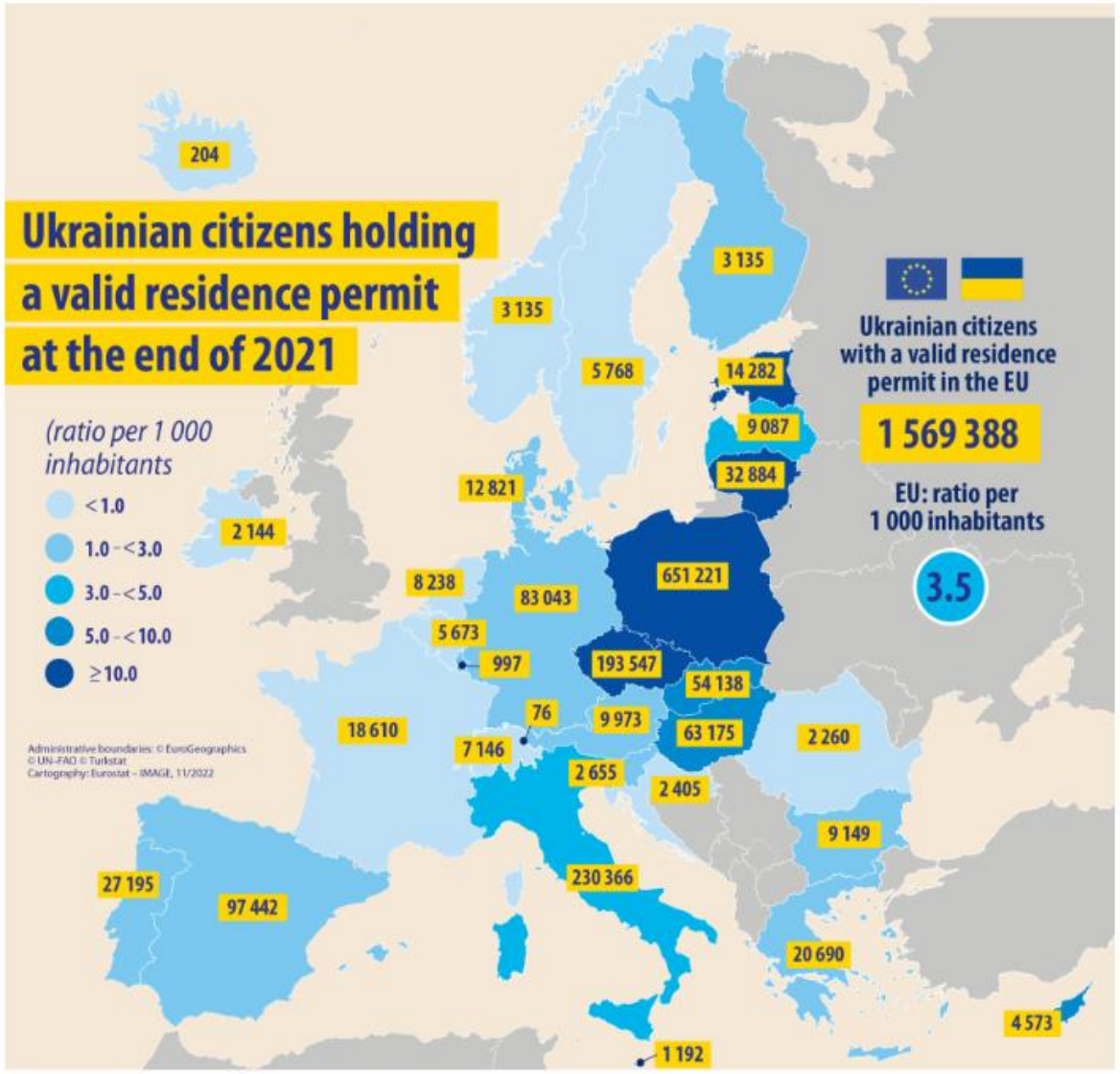

Number of Ukrainians holding a valid residence permit at the end of 2021

Source: Eurostat (migr_resvalid), (migr_pop1ctz) and (demo_pjan)

Sl. 11. Ukrajinci u državama EU, s dozvolama boravka krajem 2021. g.

Sl. 12. Broj Ukrajinaca koji je tražio državljanstvo u državama EU između 2010. i 2020. godine

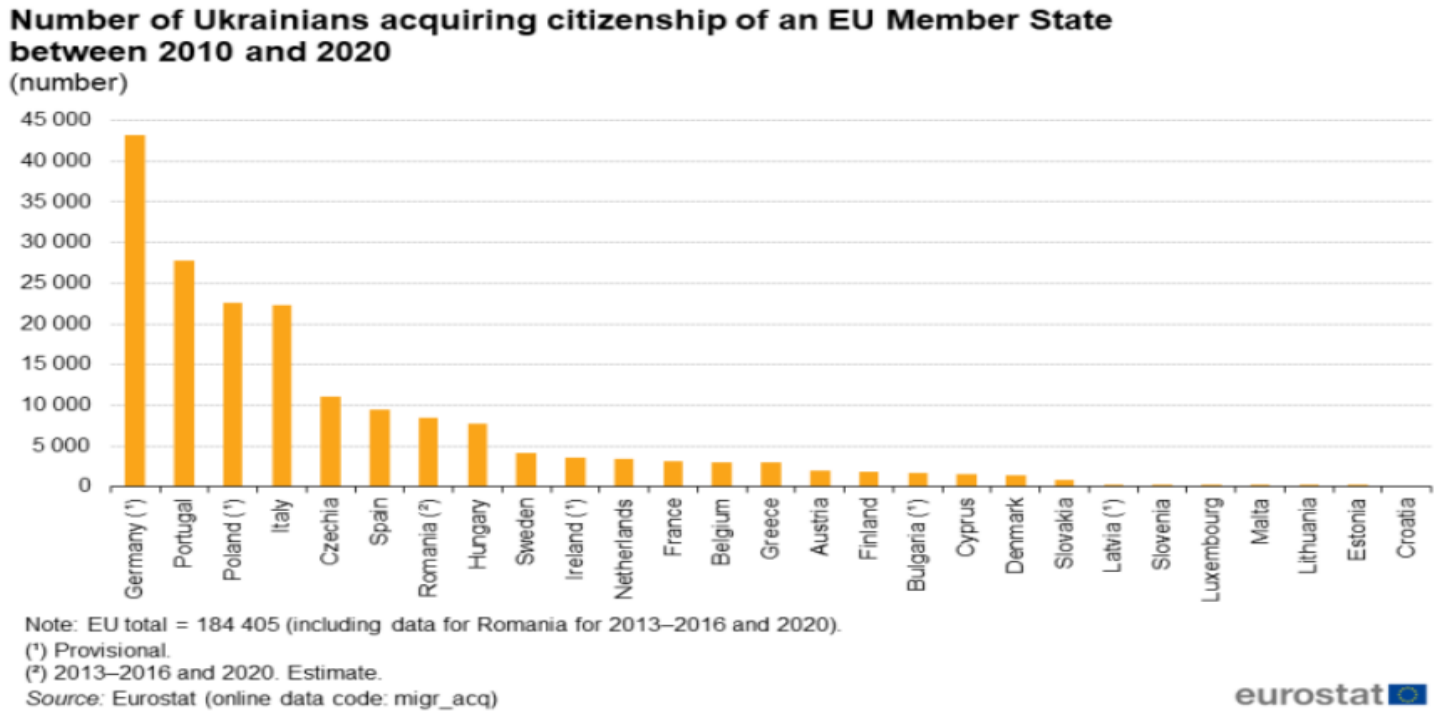

Figure 4: Number of Ukrainians acquiring citizenship of an EU Member State between 2010 and 2020

(number)

Source: Eurostat (migr_acq)

Sl. 13. Razlozi za dodjelu boravišnih dozvola Ukrajincima

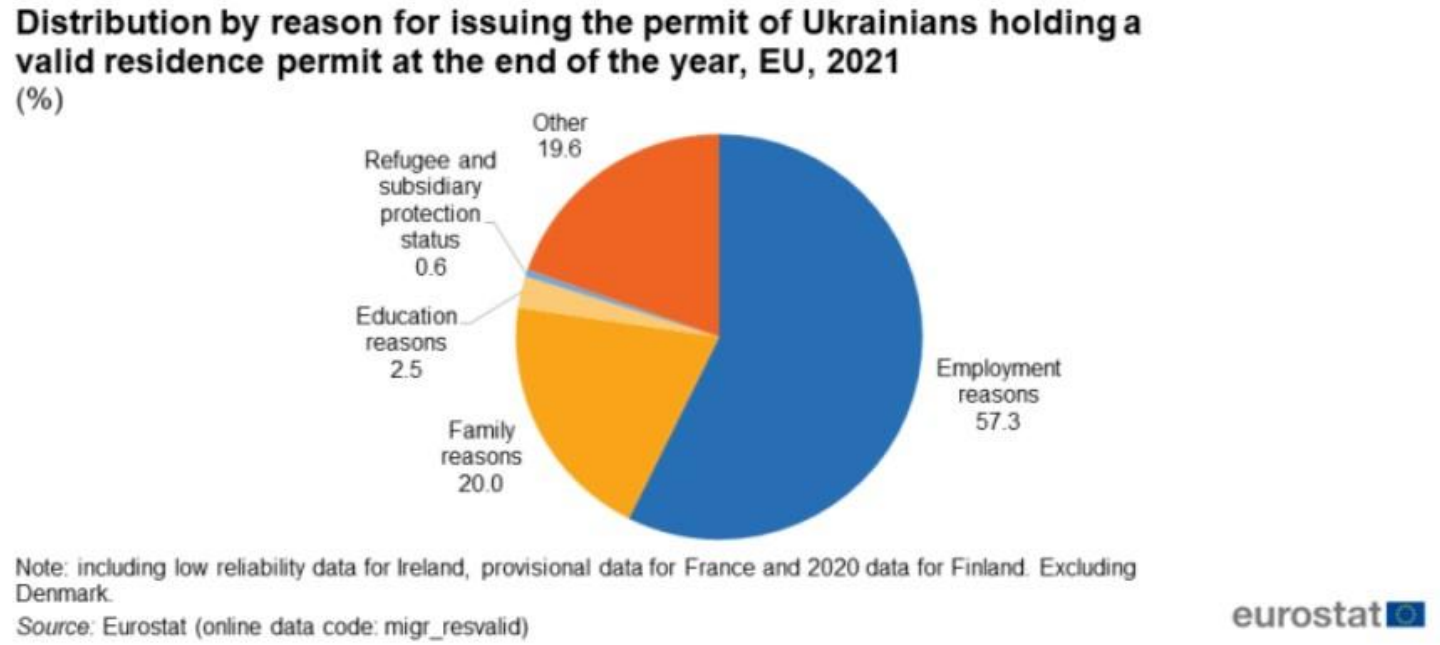

Figure 5a: Distribution by reason for issuing the permit of Ukrainians holding a valid residence permit at the end of the year, EU, 2021 (%)

Source: Eurostat (migr_resvalid)

- U države članice EU-a prema spolu zabilježeno je nešto više muškaraca imigranata nego žena (56 % : 44 %).
- Najveći udio useljenica zabilježen u Cipru (57 %).
- Useljenici u države članice EU-a bili su mlađi od stanovništva koje već boravi u njihovoj državi odredišta.

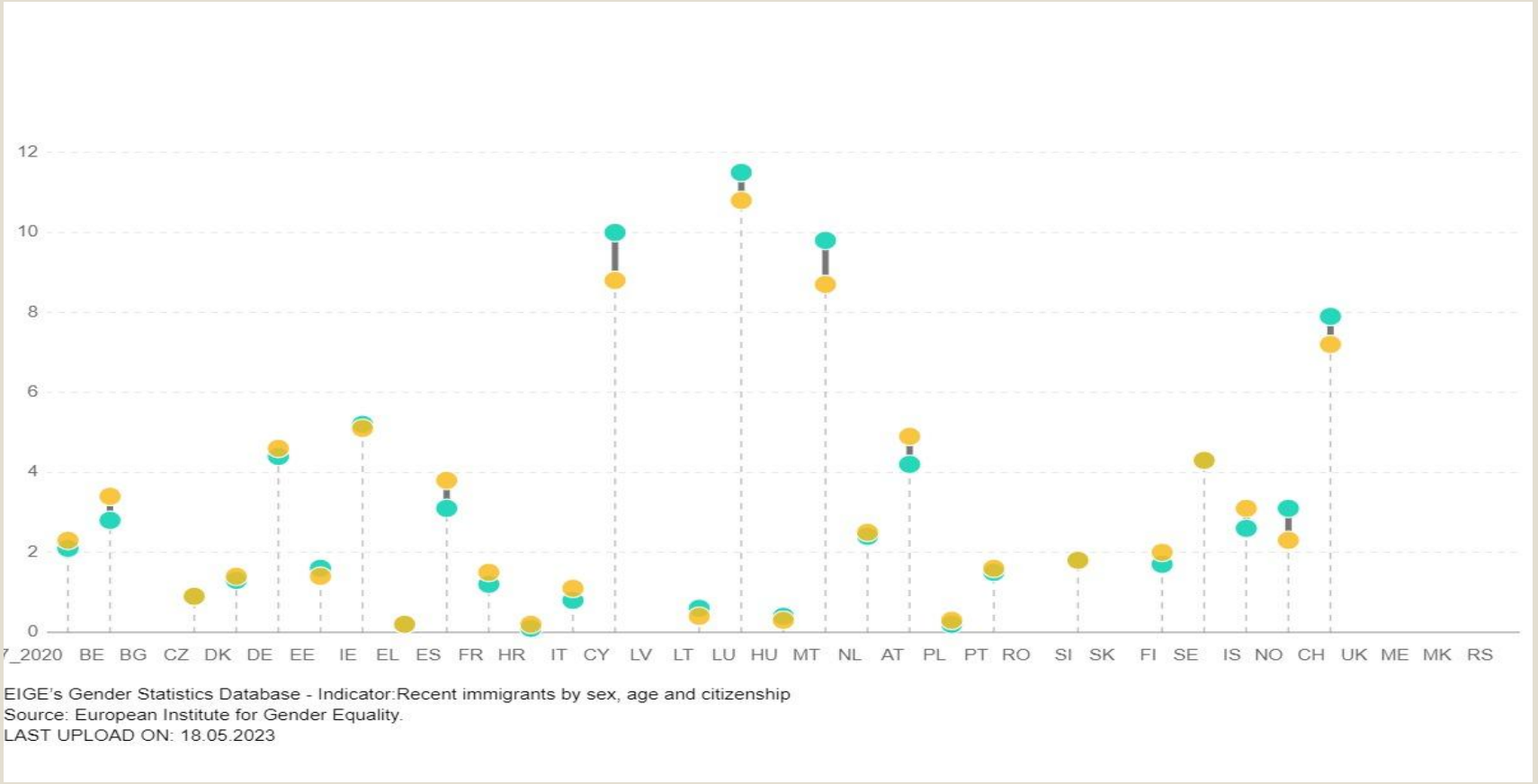

Sl. 14. Imigranti u državama EU prema spolu, 2023.

https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/browse/ta/ta_demigr/ta_demigr_migr/ta_demigr_migr_imm

DOBNA STRUKTURA IMIGRANATA U EU

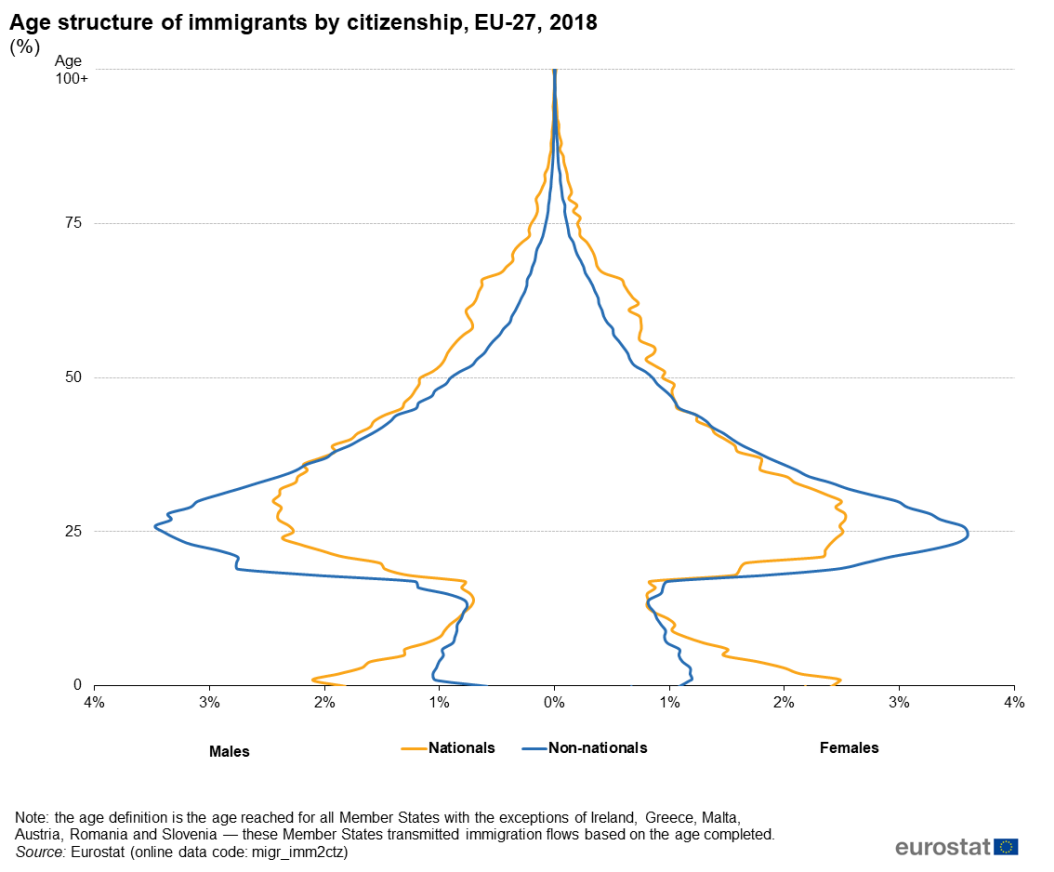

- Useljenici u države članice EU-a bili su 2018. u prosjeku puno mlađi od stanovništva koje već boravi u njihovoj zemlji odredišta.
- Medijan dobi cjelokupnog stanovništva EU-28, 42,6 godina.
- Medijan dobi useljenika u EU-28 - 27,5 godina.

Sl.15. Struktura doseljenog stanovništva u Europi, prema dobi, 2018.

Izvor: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Age_structure_of_immigrants_by_citizenship,_EU-27,_2018_(%25).png&oldid=487013.

- U većini europskih zemalja, Sj. Americi i Oceaniji, 2017. g. međunarodni migranti čine više od 10 % ukupne populacije.
- Svaki šesti od 10 međunarodnih migranata prebiva u Aziji ili Europi (odnosno 80 i 78 mil.)
- Slijede ih Sj. Amerika (58 mil. migranata),
- Afrika (25 mil.),
- Latinska Amerika i Karibi (9,5 mil.) te
- Oceanija (8,4 mil.).

POTENCIJALNE MIGRACIJE - PR. SAD-a

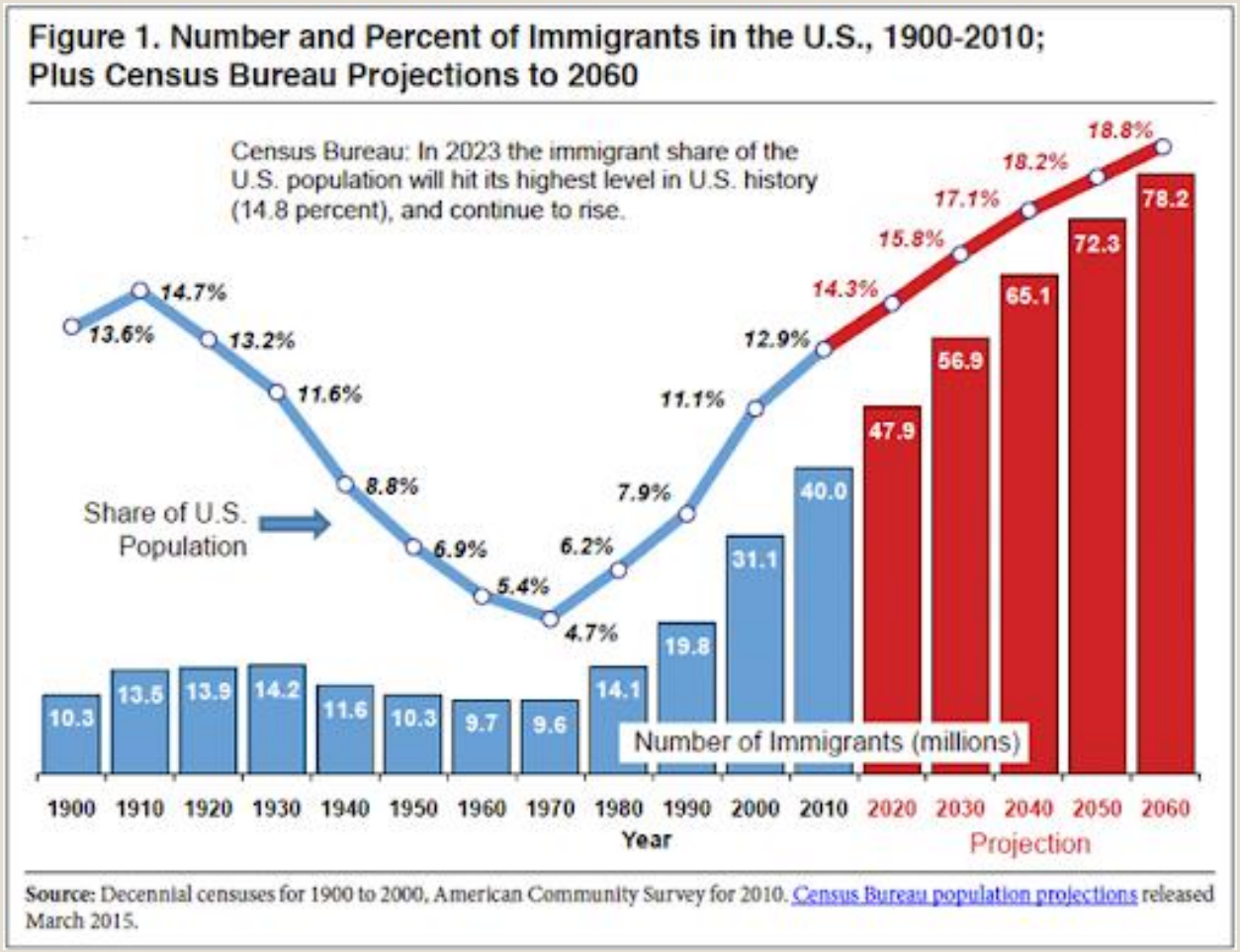

- Do 2060. prema projekcijama SAD bi trebale imati preko 400 mil st.
- Udio doseljenih tj. rođenih u drugim državama će se do tada blago povećavati.

Sl. 16. Projekcija kretanja stanovništva u SAD do 2060.

Izvor: https://cis.org/Report/Immigrant-Population-Hit-Highest-Percentage-Ever-8-Years

- U SAD-u je do nedavno dominiralo ilegalno useljavanje meksičkog stanovništva – ugl. u velike gradove.
- U zadnjih 5 godina raste udio nelegalno doseljenih iz drugih država Latinske Amerike.

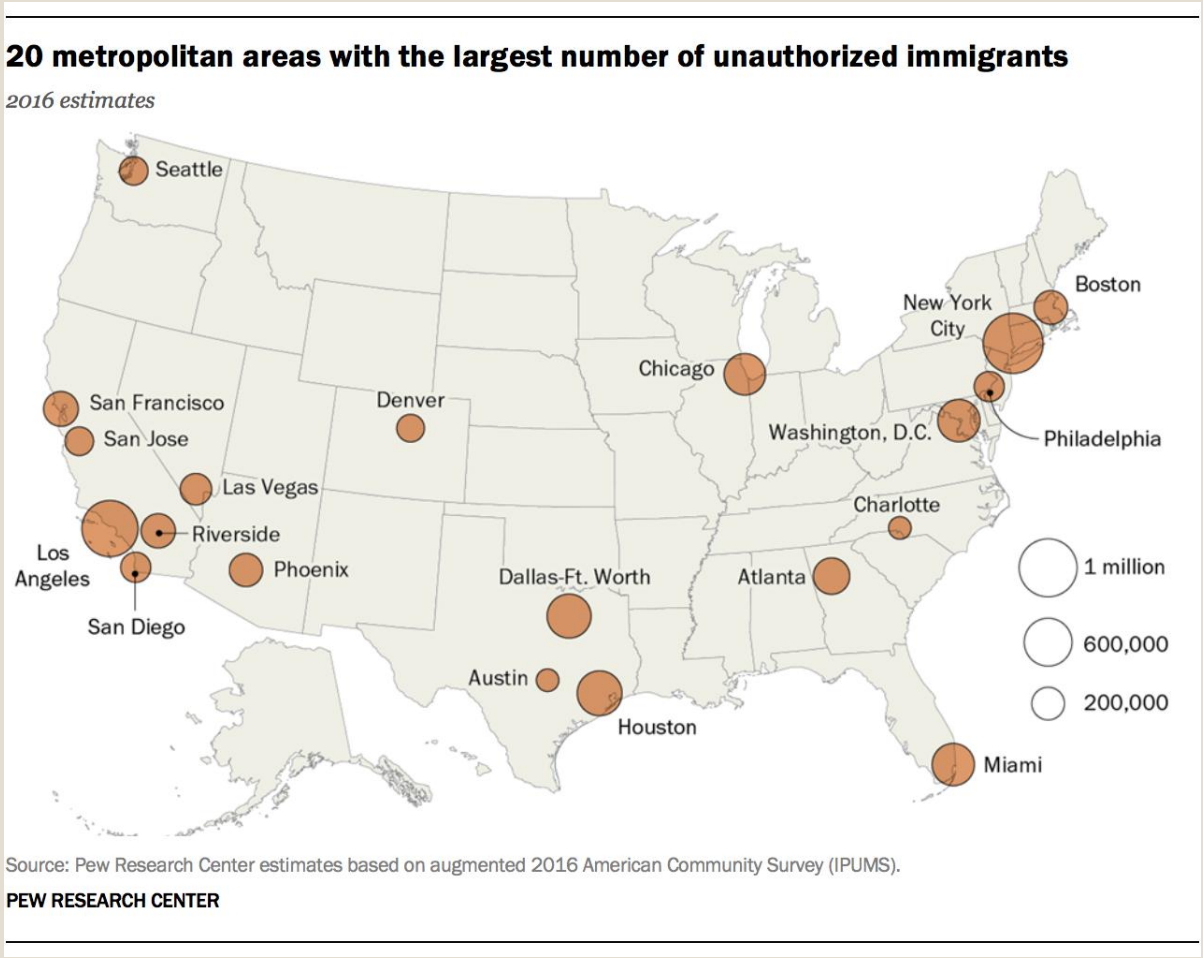

Sl. 17. Nezabilježeni migranti u metropolitanskim područjima SAD, procjena, 2016.

Izvor: https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/03/11/us-metro-areas-unauthorized-immigrants/

- DREAM - *Development, Relief and Education for Alien Minors*.
- U SAD ih ima oko 800 tis., najviše u Kaliforniji.
- Većina ih je porijeklom iz Meksika – preko 618 tis.

Sl. 18. Tko su američki sanjari?

Izvor: www.statista.com/chart/11072/who-are-americas-dreamers/

DACA PROGRAM

- *Deferred Action for Childhood Arrivals* (DACA) program – spriječava da se mladi ljudi koji su nelegalno stigli u SAD (pod uvjetima van njihove kontrole) deportiraju.
- Program je uspostavio Barack Obama 2012. g.
- Nastojao ga ukinuti Trump 2017. g.

Sl. 19. Mladi „sanjari" na razgovoru kod Baracka Obame

Izvor: www.adl.org/education/resources/tools-and-strategies/table-talk/what-is-daca-and-who-are-the-dreamers

IMIGRACIJE IZ AFRIKE

Rast BDP-a u nekim afričkim državama je visok, ali ugl. nedovoljan da podmiri sve životne potrebe stanovništva, što pokreće imigraciju.

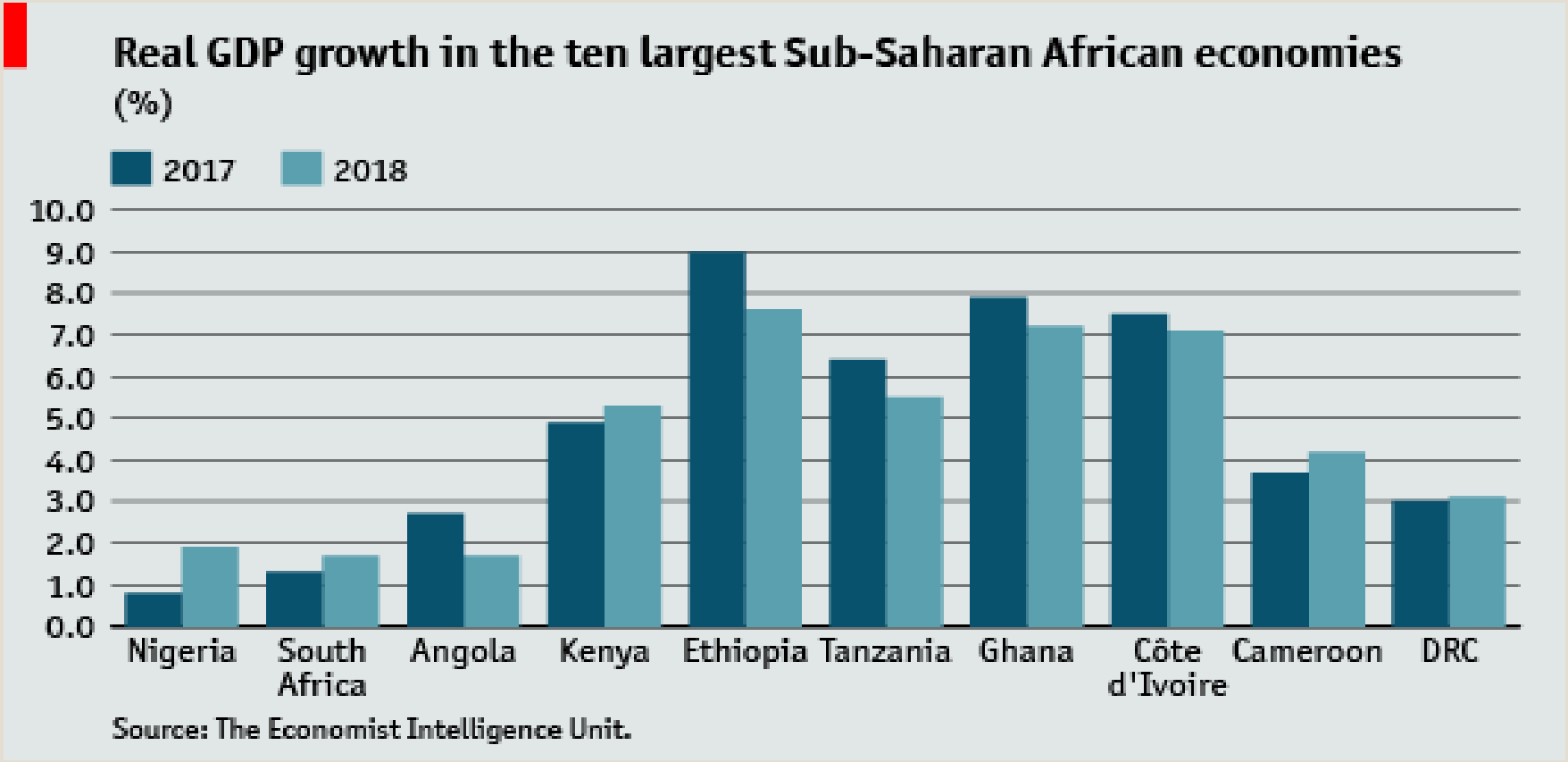

Sl. 20. Kretanje BDP-a u Subsaharskoj Africi – odabrane države

http://www.besthealthtourism.com/ethiopian-economy-rank-in-africa-2018/

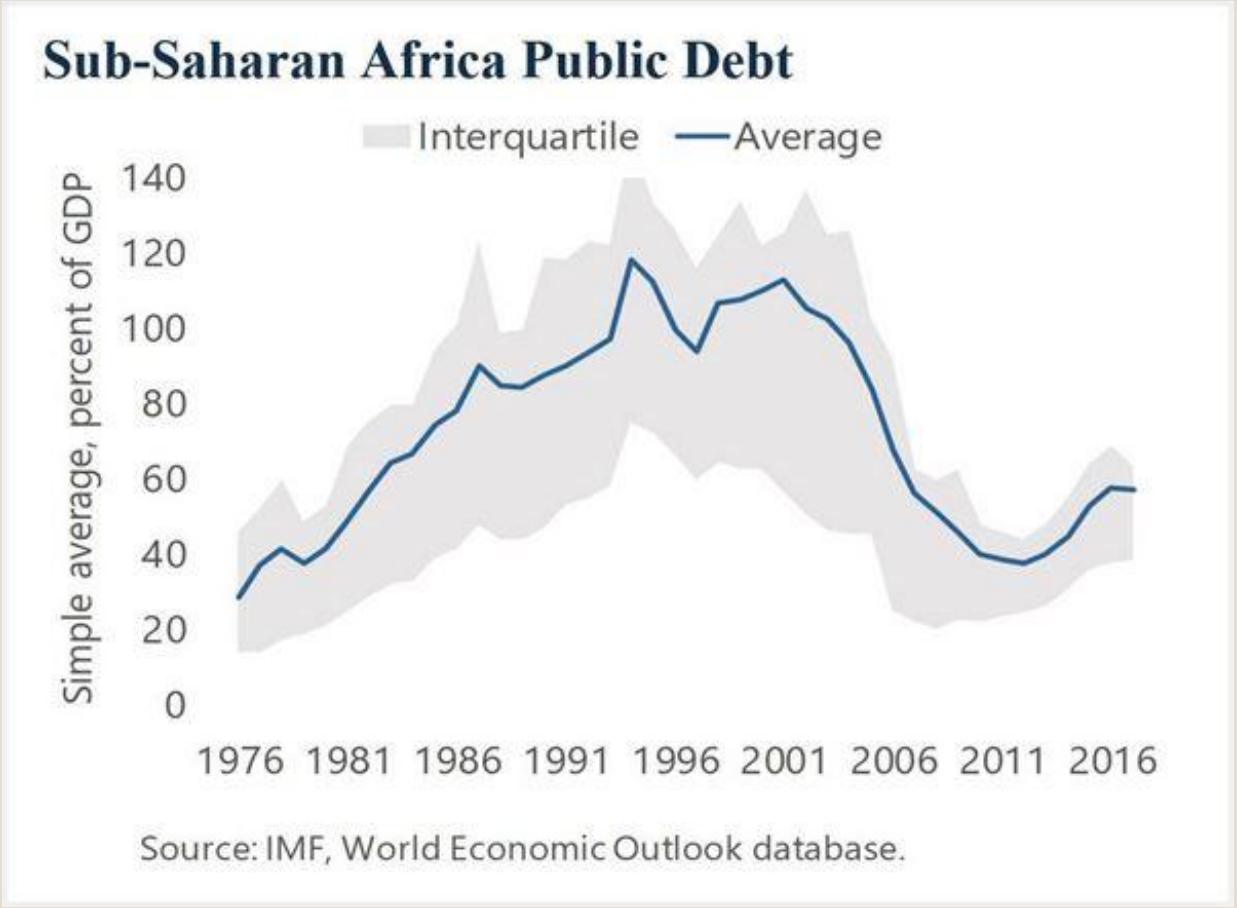

- Dug država Subsaharske Afrike neprestano raste OD 1976. - 2001. – osim nešto sporije u državama izvoznicama nafte.
- Jedan je od razloga slabog ulaganja u poboljšanje uvjeta života uključujući i zapošljavanje te bolje plaćena radna mjesta.

Sl. 21. Afrički javni dug od 1976. - 2016. god.

Izvor: https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/07/31/vc052318-the-debt-challenge-to-african-growth

Literatura i izvori

- Mesić, M., 2002: Globalizacija migracija, *Migracijske i etničke teme*, 18(1), 7 - 22.
- Ravlić, S. (ur.), 2006: *Atlas globalizacije*, Poslovni dnevnik, Masmedia
- Stiperski, Z., Fuerst-Bjeliš, B., 2003: Problemi i modeli upravljanja okolišem u megagradovima zemalja u razvoju, *Društvena istraživanja*, 6 (68), 1051 -1067.
- BBC, https://www.bbc.com/news/world-us-canada-48629658
- Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Immigrants,_2015_(per_1_000_inhabitants).png
- MMF, https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/07/31/vc052318-the-debt-challenge-to-african-growth
- UN, The World's Cities in 2016, https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2016_data_booklet.pdf
- Statista, https://www.statista.com/chart/11534/us-immigrant-population-hit-record-437-million-in-2016/

Preporuke za daljnje čitanje

- Bergh, A., Nilsson, T., 2010: Good for Living? On the relationship between Globalization and Life Expectancy, *World Development*, vol. 38, no 9, p. 1191-1203., www.elsevier.com
- Korobeynikova, L., 2014: Tolerance in the Context of Soft Globalization, *Procedia - Social and Behavioral Sciences,* 166, p. 626 – 630., www.sciencedirect.com
- Kotkin, J., 2014: Size is not the Answer: The Changing Face of the Global City, Chapman University, https://www.chapman.edu/wilkinson/_files/the-changing-face-of-the-global-city.pdf
- Nicolescu, R., 2015: The Influences of Globalization on Educational Environment and Adjustment of National Systems, *Procedia - Social and Behavioral Sciences,* 180, p. 72 – 79.
- Ogbonnaya, U. M., 2013: Globalization, Religious Extremism and Security Challenges in the Twenty–First Century, *Journal of Sustainable Society* Vol. 2, No. 2, 2013, p. 59-65.
- Zmyslony, P., 2011: Globalization, tourism and cities: pros and cons, *Folia turistica*, http://www.folia-turistica.pl/index.php/en/

Zahvaljujem na pažnji!